

RECENZE KNIHY*

KLINICKÁ LOGOPEDIE U DĚTÍ: ZÁKLADY NOVÉHO POJETÍ VÝVOJE JAZYKA, ŘEČI A POLYKÁNÍ

Mgr. Anna Chromá¹ 

Anna Chromá

Kniha *Klinická logopedie u dětí: základy nového pojetí vývoje jazyka, řeči a polykání* autorek Mgr. et Mgr. Richtrové, PhDr. Nestávalové a Mgr. Korandové je publikace zaměřená na poruchy řeči, jazyka, příjmu potravy a polykání u dětské populace. Přináší současné paradigma založené na 11. revizi Mezinárodní klasifikace nemocí, což zaplňuje prázdňé místo v rámci česky psané odborné literatury na dané téma, a nabízí základní premisy, ze kterých by měla aktuální péče o dětské pacienty vycházet.

Kniha je dělena do dvou hlavních částí. První část knihy nazvaná *Jazyk není řeč a řeč není jazyk* je věnována základní lingvistické/logopedické terminologii, vývoji řeči, jazyka a sociální komunikace, současné logopedické péči (prevenci, způsobu poskytování, diagnostice a terapii) a problematice neurovývojových poruch. Tato část je psána poměrně strohým stylem, což někdy klade vyšší nároky na čtenářovy odborné znalosti a klinickou zkušenost umožňující zasadit text do širšího rámce. Ten však vždy není obsáhleji vysvětlen. Autorky již v úvodu uvádějí, že tato publikace nemá sloužit k detailnějšímu rozebrání jednotlivých problematik, nicméně vzhledem ke komplexitě tématu může někdy určité dovysvětlení čtenářovi chybět. Druhá polovina knihy se věnuje problematice poruch příjmu potravy a polykání v kontextu dětské populace. Oproti první části více připomíná učební text a problematiku dovysvětluje, což ji činí o něco přístupnější studentům, dalším odborníkům či laické veřejnosti. Obě části knihy obsahují dostatek obrazového materiálu a schémat, které napomáhají pochopení problematiky.

První část publikace obsahuje třináct kapitol věnujících se základní terminologii, logopedickým diagnostickým jednotkám, diagnostice, terapii, prevenci a vývojovým milníkům řeči a jazyka. Dále objasňuje

system poskytování logopedické péče v České republice a zodpovídá nejčastější otázky dalších odborníků a rodičů. Věnuje se také vlivu moderních technologií na vývoj řeči a jazyka a zahrnuje kapitolu o psychosomatickém aspektu propojující vývoj řeči a jazyka s vývojem motoriky a senzorycké integrace.

Velmi kvituji, že většina kapitol první části vyzdvihuje nutnost respektu k rodičům dětí a jistého navrácení rodičovských kompetencí a sebedůvěry, která může být přirozeně narušena. Za obzvláště přínosné považuji části věnované sociálně-emočnímu vývoji dítěte a také jeho poutu s primárním pečovatelem v kontextu logopedických vad, což je problematika, která, věřím, bude v terapii stále více zohledňována. Tato publikace tedy může sloužit jako inspirace k dalšímu vzdělávání a seberozvoji terapeutů.

V rámci kapitoly věnované terapii zmiňují autorky mimo jiné přístupy, které nepatří mezi praxi založenou na důkazech, a označují je jako alternativní, přičemž se zde poměrně vágně vyjadřují k tomu, zda mají v klinické logopedii své místo, či nikoliv. Zde je k diskuzi, zda by nebylo adekvátní přímočařejší vyjádření. Dále lze v této části knihy vyzdvihnout osvětu v rámci poskytování logopedické péče. Autorky přehledně uvádí oblasti a obory, v nichž je to možné, a také kompetence s tím spojené, což může být přínosné pro další mezioborovou diskuzi a směřování logopedické péče v České republice.

Druhá část publikace obsahuje pět kapitol, které se věnují anatomii ve spojitosti s příjmem potravy, polykacímu aktu, poruchám příjmu potravy a polykání a kompetencím v rámci mezioborové spolupráce. Za velmi zásadní zde považuji rozlišení termínů dysfagie, porucha příjmu potravy u dětí (*Pediatric Feeding Disorder*), vyhubavá/restriktivní porucha příjmu potravy

¹ Mgr. Anna Chromá. Klinická logopedie PaedDr. Věry Kopicové, Zdislavická 720/2, 142 00 Praha 4, Česká republika. E-mail: annachroma@email.cz.

a „vybíravý jedlík“. Jedná se o základní pojmy, jejichž jasné vymezení opět umožňuje kvalitnější mezioborovou spolupráci a chápání problematiky. Tato část publikace obsahuje velmi systematicky popsané vývojové milníky příjmu potravy v souvislosti s vývojem motoriky, obsahuje celou řadu doporučení pro zdravotníky i rodiče, zahrnuje podkapitolu věnovanou růstu zubů

a věnuje se také tématu kojení. Pro svou přehlednost ji lze vnímat jako základní český psaný zdroj k dané problematice, který zde doposud chyběl.

Publikace přináší aktuální paradigma v péči o dětské pacienty klinických logopedů vycházející z 11. revize Mezinárodní klasifikace nemocí a také nabízí přehledně zpracovaný základ problematiky poruch

příjmu potravy a polykání u dětí. Pouze aktuální paradigma může přinést kýžené změny v terapeutických postupech a zvýšení kvality péče o dětské pacienty. Přínos publikace také vnímám v osvětě o obsahu práce klinického logopeda v rámci péče o děti s poruchami příjmu potravy a polykání, což může potenciálně vést k lepšímu zajištění včasné multidisciplinární péče.

Literatura

RICHTROVÁ, Barbora, NESTÁVALOVÁ, Hana a KORANDOVÁ, Zuzana, 2026. *Klinická logopedie u dětí: základy nového pojetí vývoje jazyka, řeči a polykání*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-6015-0.